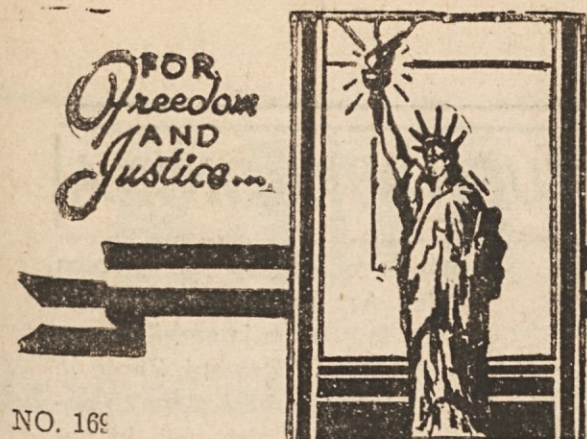

Valentine Pavlic
7019 — 60th Lane
Ridgewood Sta.
Brooklyn, N.Y. 11227

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, SEPTEMBER 5, 1967

STEV. LXV — VOL. LXV

Sovjetija blokirala poskus ledolomilcev 'Edisto' in 'Eastwind'

Ameriška ledolomilca sta prekinila poskus pluti okoli Zemlje po Severnem ledenem morju, ko jima Rusi niso dovolili pluti skozi preliv med Severno zemljo in sibirski celino.

WASHINGTON, D.C. — Naša služba obalnih straž je sklenila, da pošlje dva ledolomilca okoli Severnega tečaja po poti, ki bi bila čim bližja tečaju samemu. V ta namen je izbrala ledolomilca Edisto in Eastwind in 16. avgusta objavila, da bosta obo ledolomilca nastopila pot okoli tečaja pri Baffinskem zalivu. Pot je dolga 8,000 milj in pe-
lje naravno tudi skozi morje med tečajem in Rusijo. Ledolomilca sta dobila nalogo, da preiskujeta le take pojave, ki so pomembni za znanost. Sta kar dokler nista prišla v bližino rudnega očišča Severna zemlja. Tam se jima je zataknilo, led je bil predebel, nista ga mogla lomiti. Zato sta sklenila, da po-
iščeta pot skozi led južno od Severne zemlje ob sibirski obali.

Naše poslaništvo v Moskvi je o tem obvestilo rusko vlado 24. avgusta. Kremlj je pa 28. avgusta odgovoril, da ne more dovoliti te poti, ker bi ledolomilca kršila meje ZSSR. Naša federalna administracija je radi tega dala ledolomilcem nalog, naj pretrgata pot in se vrnejo domov. Obenem je 30. avgusta odločno protestirala pri ruski vladi, da ona krši mednarodni dogovor, ki dovoljuje pot tudi skozi teritorialne vode, ako drug-
ga izhoda ni na razpolago. Ta sporazum je bil sklenjen v dru-
gi svetovni vojni, da omogoči mednarodno plobovo med oto-
kom Korfom in Grčijo. Rusija ga je podpisala 1. 1958.

Rusi bodo seveda protest od-
bili in s tem zopet oživilili neza-
upljivost do ruskega podpisa na
mednarodnih pogodbah. Kaj pa
je vreden podpis, ako potem
Moskva kar po svoje tolmači
pogodbe in obveze, ki jih je s
svojim podpisom prevzela?

Armada naročila novega četrt milijona M-16

WASHINGTON, D.C. — Ar-
mada je naročila pretekli teden
četrt milijona novih M-16 pušk,
oziroma pušk omikaljev, to o-
rožje je bilo deležno hude kri-
tike, nekateri vojaki v Vietnamu
so trdili, da se to orožje rado
zaskoči in postane tako trenutno
prav v najhujši potrebi nerabno.
Dejansko je prišlo ponovno do
tega, toda vojaški strokovnjaki
trdijo, da je bila temu največ
kriva premala vaja vojakov z
novim orožjem in deloma tudi
premala pažnja nanj. Armada je
M-16 v preteklem februarju iz-
brala za svoje osnovno orožje za
pehoto.

Večinoma jasno in toplo.
Najvišja temperatura 85.

Novi grobovi

Fani Yerse

Po kratki bolezni je umrla v
Euclid Glenville bolnici 86 let
stara Fani Yerse, p.d. Volk, roj.
Kosir v Straži pri Novem mestu,
od koder je prišla pred 65 leti,
živeča dolga leta na Carl Ave-
nue, sedaj pa pri hčeri na 31325
Eddy Rd., Willoughby Hills, vdo-
va po Louisu, umrlem 1. 1946,
mati Frances Simonc, Louisa,
Edwarda, Florence Kovac in
pok. Franka, 9-krat stara mati,
18-krat pramati, 5-krat prapra-
mati, sestra Mary Kostelic. Po-
greb bo iz Železovega pogreb-
zavoda na E. 152 St. jutri, v sre-
do ob osmih, v cerkev Karmel-
ske Matere Božje (Wickliffe) ob
devetih, nato na Kalvarijo.

Mary Jeram

Po dolgi bolezni je umrla v
Broadfield Manor Nursing Home
v Madison, Ohio, 82 let stara
Mary Jeram (Bradac) s 668 E.
160 St., roj. Globokar v Žužem-
berku na Dolenjskem, od koder
je prišla v ZDA pred 60 leti,
mati Mary Koss, Lucille Nam-
meth, Frances Komar in Geor-
gea, 9-krat stara mati. Pokojna
je bila članica KSKJ in SNPJ.
Pogreb bo iz Železovega pogreb-
zavoda ob 8.15 jutri, v sredo, v
cerkev Marije Vnebovzete ob
devetih, nato na All Souls pokopališče.

Pauline Hertenstein

Včeraj zjutraj je v Doctors
bolnišnici nenadoma umrla Paul-
line Hertenstein, roj. Gruđen,
stara 56 let, doma v starem kra-
ju, od koder je prišla, ko je bila
3 leta stara. Njen mož Gester je
umrl 1. 1956, brat Stanley Gru-
đen pa 1. 1960. Tukaj zapuška
hčeri Dorothy Jean in Shirley
Andryszak, sina Donald, 6 vnu-
kov in sestro Frances (Fay) Ste-
phan. Pogreb bo v četrtek ob
desetih dopoldne iz Zakrajško-
vega pogrebnega zavoda na po-
kopališče Lakeview. Truplo bo
položeno na mrtvaški oder dan-
es popoldne ob petih.

Mary Marn

Umrla je 44 let stara Mary
Marn s 16007 Trafalgar Avenue,
roj. Kos, žena Williama J., mati
Johna, Joan A. in Josepha S.,
sestra Melve Kos. Pokojna je
bila članica SNPJ št. 312. Pogreb
bo iz Mullaly pogreb. zavoda na
365 E. 156 St. v sredo ob 9.30 na
All Souls pokopališče.

David J. McCarroll

V nedeljo je umrl na svojem
domu na 16000 Shaker Blvd.,

Shaker Heights, 69 let stari Da-
vid J. McCarroll, mož Alice, roj.
Popovic. Do svoje upokojitve 1.
1957 je bil eden največjih in
najstarejši prodajalec Oldsmo-
bile avtomobilov v Ohio. Trgo-
vino je imel na Euclid Ave. in
E. 71 St. Pogreb bo iz Grdino-
vega pogreb. zavoda na Lake
Shore Blvd. v četrtek ob 3.30
zjutraj, v cerkev sv. Nikole na
E. 36 St. ob 9.30, nato na Kal-
varijo.

Rose Skerl

Včeraj je umrla v bolnici v
North Madison Rose Skerl, roj.
Kodra s 1421 E. 53 St., vdova,
poročena prvič z Albinom Sten-
bergerjem, po njegovi smrti pa
z Andrewom, ki je umrl 1. 1965.
Zapustila je hčerko Rose Na-
drah, 2 vnuka, 3 pravnuke in
sestro Mary Mavec. Rojena je
bila v Vipavi in je prišla od tam
v Ameriko 1. 1910. Pokojna je
bila članica Podr. št. 25 SZZ,
Oltarnega društva pri Sv. Vidu
in ADZ št. 9. Pogreb bo iz Žele-
zovega pogreb. zavoda na E. 152
St. v četrtek ob 8.15, v cerkev
sv. Vida ob devetih, nato na All
Souls pokopališče.

Ameriška legija ostala zvesta svoji konservativ- nosti

BOSTON, Ma. — Okoli 3,000
delegatov Ameriške legije je za-
ključilo svojo 49. letno konven-
cijo s kopo resolucij, ki delajo
čast njeni zvestosti do konse-
rativnih idealov, naj se naša po-
litika suče tako ali tako. Resolu-
cije obsojajo "kanadsko politiko"
generala De Gaulle, zato pa
tudi zahtevajo "diplomatski in
gospodarski obračun" s Francijo.
Naj Francija vendar Ameriki
plača dolge, kar jih ima še od
prve in druge vojne. Če neče te-
ga storiti, naj Amerika zapleni
francosko premoženje v naši de-
želi.

Konvencija je tudi proti trgo-
vini med Zahodom in Vzhodom
in seveda tudi proti članstvu
rdeče Kitajske v Združenih na-
rodih. Izrael pa naj plača polno
odškodnino za zgube, ki jo je na-
pravil izraelski napad na našo
pomozno vojno ladjo Liberty,
pri čemur je bilo ubitih 34 Ame-
rikancev, ranjenih pa 75. Seve-
da je treba bombardirati Sever-
ni Vietnam z vsemi razpoložli-
vimi zračnimi silami in blokira-

Francija se pripravlja na carinsko unijo EGS

Vlada je izdala že vrsto u-
krepe, ki naj pripravijo
francosko gospodarstvo na
carinsko unijo, ki stopi v
veljavo 1. julija 1968.

PARIZ, Fr. — S 1. julijem
1968 bo Evropska gospodarska
skupnost postala prava carinska
unija; med šestimi članicami
EGS ne bo nobene carinske me-
je več in Francija bo morala ra-
čunati s takimi konkurenti, kot
so Nemčija, Italija, Belgija in
Nizozemska. To bo huda kon-
kurenca, kar je uvidel celo ge-
neral De Gaulle, zato si je dal
letošnjo spomlad izposlovati od
parlamenta pooblastilo, da lah-
ko z dekreti tako preoblikuje
francosko gospodarsko politiko.
da bo dežela lahko brez skrbi
čakala na carinsko unijo.

Vlada je pooblastilo že rabila
pri treh serijah dekretov, pre-
tekli teden je objavila četrto se-
rijo, ki obsega 15 različnih od-
redb; vse skušajo preoblikovati
posamezna gospodarska področ-
ja v smeri proti carinski uniji.
Med drugim bo reorganizirana
pariška borza, ki ne igra več ti-
ste vloge kot pred desetletji.
Vlada bo dalje dala posebne u-
godnosti tistim tovarnam, ki bi
rade svoje obrate preselile na
deželo, kjer vlada brezposelnost.
Vlada bo dala dalje posojila po
izredno ugodnih pogojih tistim
podjetjem, ki se skušajo pove-
čati z integracijo sorodnih pa-
nog. Vladni krogi mislijo, da bo
do 6. te namene rabili okoli \$90
milijonov investicijskega kapi-
tala.

Vse to pa ni pomirilo franco-
skih industrijalcev. Vidijo v
generalov gospodarski politiki
smrtno nevarnost za obstoj svo-
jih podjetij. Iz njihovega strahu
pred bodočnostjo najbrže izvira-
jo govorice, da gospodarski kro-
gi mislijo, da mora biti generalo-
va politika pokopana že v pri-
hodnjih 12 mesecih.

— V ZDA živi okoli 14,000
musov, pretežno v Aljaski.

ti vietnamsko luko Haifong.
Ameriška legija je podobne
resolucije sklenila večkrat, ver-
jetno jih bo tudi prihodnja
leta.

Tudi letošnji september bo mesec novih avtomobilov

DETROIT, Mich. — Kot
vsako leto bo tudi letošnji
september mesec novih avto-
mobilov. To je že prišlo v na-
vado, ki jo le redkokdaj kodo
krši. Letos jo je na primer
AMC, ker je svoj model Jave-
lin, ki ni nič razburkal letoš-
nje trgovine z avtomobili, po-
kazala že v avgustu. Promet z
vozovi letos ni ravno idealno
dober. Cenijo, da bo prodano
le okoli 8.5 milijona voz, torej
10% manj kot 1. 1965.

To ne moti tradicionalnega
septembrskega optimizma na-
še avtomobilske industrije. U-
radno bomo lahko opazovali
ta optimizem pri Chryslerju
14. septembra, pri Fordu 20.
septembra, pri General Mo-
tors 21. septembra in pri A-
merican Motors 27. septem-
bra. Te dni bodo namreč tovar-
ne začele kazati svoje nove
modele. Kot običajno bodo
prvi modeli predmet obširne
propagande, ki bo letos zahte-
vala posebne napore.

Avtomobili 1968 ne bodo
namreč bogati na novotarijah,
ki bi kaj pomenile. Res po-
trebne bodo samo varnostne
naprave, kolikor jih zahteva
federalna zakonodaja. Pa še
teh ne bo preveč. Avtomobili
bodo seveda dobili nove plo-
čevinaste obleke, kar bo na
navadne kupce, ki ne poznajo
ustroja motornih vozil, še naj-
bolj vplivalo. Ali bodo nove
zunanje oblike res zadovoljile
okus potrošnikov, je težko re-
či. Ako bi sodili po prvih sli-
kah, ki so bile že objavljene,
ne bi mogli reči, da so preveč
privlačne.

Se manj privlačni bodo se-
veda stroški za varnostne na-
prave. Bodo pa različni pri
raznih tovarnah, gibali se bo-
med \$50 in \$150, tako trdi-
jo avtomobilski proroki. Cene
za nove avtomobile bodo to-
rej višje, pravijo, da za pov-
prečno \$100 pri vozovih sred-
nje vrste. Seveda bodo draž-
je tudi razne pritlikline, ki jih

bo letos še več kot prejšnja
leta.

Na nove cene bo seveda
vplivala tudi nova mezdna
pogodba med Unijo avtomobi-
lskih delavcev in avtomobil-
skimi tovarnami. Pogajanja
so se uradno začela že v avgu-
stu, toda prve tedne se, z nji-
mi ni nikomur mudilo. To je
star pojav. Šele koncem av-
gusta so pogajanja oživela,
kar jih seveda ni pospešilo.
Tako še proti koncu pretekle-
ga tedna nismo vedeli, ali bo-
do 6. septembra. Takrat nam-
reč p o t e č e sedanja mezdna
pogodba. V unijskih krogih,
pa tudi med kompanijami vla-
da pesimizem. Obe strani ra-
čunata ne samo z možnostjo
ampak tudi z verjetnostjo
štrajka. Seveda se lahko zgo-
di, da bo kompromis dosežen
v noči med 5. in 6. septem-
brom, toda poznavalci položa-
ja ne računajo s to verjetnostjo.
Ako pa pride do štrajka,

bo postavljen na glavo marsi-
kateri načrt za prodajo novih
voz. Resda imajo tovarne že
nekaj novih voz na zalogi in
bi lahko takoj postregle s hi-
tro dobavo, toda po kakšni ce-
ni? Zato ne bodo pospeševale
prodaj, dokler ne vedo, kak-
šni bodo proizvodni stroški.

Optimizem je tudi nagnal
tovarne, da računajo, da bo-
do v 1. 1968 prodali precej nad
9 milijonov motornih vozil.
To bi pomenilo kakih 10%
več, kot bodo predvidoma zna-
šale letošnje prodaje. Tovarne
so pa prepričane, da bo le-
ta 1968 doba izrazite konjun-
ture, ki bo apetite po novih
vozovih podprla na celi črti.
Propaganda bo skušala do-
dna izrabiti vsako priliko, po-
sebnost z modeli "osebnih voz",
sicer majhnih, toda prirejenih
miselnosti tistih avtomobili-
stov, ki imajo zmeraj in po-
vsod radi kaj posebnega, kar
jih razlikuje od drugih.

ŠTRAJK PRI FORDU?

Vse kaže, da bo Unija avtomobilskega delavstva z
jutrašnjim dnevom, ko poteče sedanja kolektiv-
na pogodba, začela pri Fordu štrajk. Razgo-
vori o novi pogodbi, ki so se začeli še v juliju,
so obtičali, ko je Unija zavrnila ponudbo druž-
be kot "nesprejemljivo". Če pride do štrajka
pri Fordu, utegneta General Motors in Chry-
sler sama ustaviti delo.

DETROIT, Mich. — Tako Ford Motor Company kot
unija sta včeraj izjavila, da je štrajk zelo verjeten, ko bo z
jutrišnjim dnevom potekla sedanja kolektivna delovna po-
godba. W. Reuther, predsednik Unije avtomobilskega de-
lavstva, je dejal, da bo morebitna prošnja predsednika L. B.
Johnsona o odložitvi štrajka zavrnjena. "Edini način po-
daljšanja sedanje pogodbe je sporazum. Če tega ni, mi ne
bomo rekli Fordovim delavcem, naj gredo delat, pa naj nas
k temu poziva kdorkoli..." je dejal Reuther. Pri Fordu je
zaposlenih skupno okoli 150,000 delavcev

"Mislim, da se je Ford Motor
Company odločila za štrajk in
mislim, da ga bo tudi imela," je
zjavil W. Reuther. Za slučaj, da
bi bilo s štrajkom ustavljeno
kako delo za narodno obrambo,
je Reuther dejal, da se bo to
uredilo tako, da bo delo za tako
naročilo teklo redno dalje, ko
bo vse ostalo delo ustavljeno.
Zastopnik družbe je včeraj pri-
pomnil, da so izgledi, da bi prišlo
do jutri opolnoči do kakega spo-
razuma z unijo, "slabi".

Razgovori se bodo nadaljevali
danes dopoldne ob desetih v
navzočnosti zveznih posredoval-
cev, katere sta tako unija kot
družba stalno obveščali o poteku
pogajanj. Avtomobilske družbe
so ponudile Uniji nekako 4%
povišanja zaslužka vsako leto v
triletni pogodbi v glavnem pri
plačah in robnih koristih. To naj
bi zneslo skupno okoli 60 centov
na uro. Unija zahteva "najmanj"
6% povejška na leto, kar naj bi
zneslo skupno za dobo treh let
okoli 90 centov povejška na uro.
Nobena stran doslej svojega
stališča ni spremenila.

Unija se je odločila, da bo
štrajkala pri Fordu, med tem ko
naj bi tovarne General Motors
in Chrysler Corp. ostale v red-
nem obratu. Zdi se, da so se
družbe domenile za skupni na-
stop. Če pride pri Fordu do
štrajka, ne bosta General Mo-
tors in Chrysler podaljšala seda-
nje pogodbe, ampak bosta dala
delavcem na izbiro, da delajo
brez pogodbe, kar je proti vsem
unijskim načelom, ali pa da
ostanejo doma. Tak skupni na-
stop avtomobilskih družb seveda

ne gre uniji popolnoma nič v rač-
un. Ta je doslej vedno z grož-
njo štrajka ali pa s štrajkom sa-
mim privila najprej eno od glav-
nih treh družb k sklenitvi kolek-
tivne delovne pogodbe, potem
pa je to predložila z malimi
spremembami ostalim. Letos,
trdijo, da bodo skušale družbe
s skupnim nastopom tako pot
zapreti.

Zmaga vojaške liste ni bila ravno velika

SAIGON, J. Viet. — Pri ne-
deljskih predsedniških volitvah
je zmaga, kot so napovedovali,
vojaška lista Thieu-Ky, vendar
ne s tako večino. Thieu je pred
volitvami napovedoval, da bo
dobil okoli 50% vseh glasov, de-
jansko jih je dobil le 35%, torej
le relativno večino.

Zanj je glasovalo 1,638,900 vo-
livcev, za Dinh Dzu, civilnega
kandidata, ki se je zavzemal v
volivni borbi za končanje vojne,
800,285, za Phan Khac Suu-
ja 502,732, za Van Huonga, ka-
teremu so napovedovali poleg
vojakov največ glasov, pa le
464,638.

Volitve so po izjavah ameri-
ških opazovalcev potekale v re-
du in je bila udeležba pri njih
zelo visoka, 83%. Civilni kandi-
dati, ki so bili poraženi, govore
o volivnih goljufijah, kar pa
vlada seveda odločno zavrača.

Ilija Ehrenburg umrl

MOSKVA, ZSSR. — Pretekli
četrtek je umrl tu zadet od srč-
ne kapi najbolj znani sovjetski
pisatelj in časninar 76 let stari
Ilija Ehrenburg.

Ob boljševiški revoluciji je
odšel v tujino, pa se s komuni-
stičnim režimom končno pobotal
in se vrnil v Rusijo v času
najhujše Stalinove čistke. Po
drugi svetovni vojni se je popol-
noma udnjal Stalinu, da "bi si
ohranil življenje", pa se po nje-
govi smrti kot prvi zavzel za
svobodo misli in to od tedaj
stalno podpiral.

Poljaki so se spominjali začetka druge svetovne vojne

VARŠAVA, Polj. — Tuljenje
siren je opozorilo pretekli petek
Poljake na 28. obletnico Hitler-
jevega napada, s katerim se je
začela druga svetovna vojna.
Časopisje je v uvodnikih obso-
ljalo Združene države, Zahodno
Nemčijo in zlasti Izrael, ki da
skušajo z orožjem dosegati svoje
cilje.

Istočasno je bilo objavljeno
poročilo o skupnih vojaških va-
jah poljskih, ruskih in vzhodno-
nemških čet v okviru Varšavske
vojaške zveze.

Iz Clevelanda in okolice

Gosi se že selijo—
Danes zjutraj okrog pol četrte
ure je letela nad Clevelandom
(senklersko okrožje) v nizki vi-
šini velika jata gosi. Z močnim
gaganjem so marsikatero roja-
ka prebudile. - Naš ptičji opazo-
valec je zaznamoval prvo letoš-
njo jato gosi, ki pa je letela v
nekaj večji višini nad Clevelan-
dom, že konec prejšnjega tedna,
tj. v petek, 1. sept. okrog triletni
na osem zvečer.

Kopališče zaprto—
Slov. pristava sporoča, da je
kopališče na Pristavi od danes
naprej zaprto. Pristava zato ne
prevzame nobene odgovornosti
za osebe, ki bi to obvestilo kr-
šile.

Seja—
Podr. št. 32 SZZ ima nočjo ob
sedmih sejo v navadnih prostori-
h.

Zadušnica—
V četrtek ob osmih zjutraj bo
v cerkvi sv. Vida sv. maša za
pok. Marijo Lukež.

Čudna usoda jeruzalem- skega hotela

JERUZALEM, Izrael. — Ko
je Jordan dobil del Jeruzalema,
je jordanska vlada postavila na
Oljski gori blizu judovskega po-
kopališča velik mednarodni ho-
tel, ki ga je pred vojno upravl-
jala naša Pan American. Proti
hotelu so protestirali Judje, ker
je bil postavljen preblizu pokop-
ališča. Po judovski postavi ne
smejo namreč ljudje prebivati
preblizu pokopališč. Jordanska
vlada se za judovske proteste ni
zmenila.

Po vojni je pa izraelska vlada
zasegla hotel kot sovražnikovo
imovino in hotela obnoviti obra-
tovanje. Pa so se oglasili rabini
in protestirali. Zato je vlada po-
vabila delegacijo 300 rabinov, da
ugotovijo, ali je hotel res prebli-
zu judovskega pokopališča. Ra-
bini so prišli do zaključka, da
razdalja med hotelom in pokop-
ališčem res ni idealna, toda ra-
ba hotela se lahko tolerira.

Hotel bo ostal še naprej v u-
pravi Pan American.

Zadnje vesti

SAIGON, J. Viet. — Včeraj in
danes je prišlo znova do ob-
sežnejših bojov na tleh. V ve-
likem spopadu kakih 25 milj
južno od Dananga je padlo
52 ameriških marinov in pre-
ko 200 rdečih. Ameriška letala
so prvič napadla sam rob pri-
staniškega mesta Haifong. Po-
rušila so tam neki most.

GANDER, Kan. — Tu je eksplo-
diralo kmalu potem ko se je
dvignilo s tal češko potniško
letalo na poti iz Prage v Ha-
vano na Kubi. Od 69 oseb v
letalu, jih je ostalo živih 32,
toda več jih je težko ranjenih.

JERUZALEM, Izrael. — Včeraj
je prišlo do ponovnega stre-
ljanja med Izraelci in Egip-
čani preko sueškega prekopa
v bližini Sueza. Vsaj en izrael-
ski vojak je bil mrtev, pa men-
da tudi nekaj egiptovskih.
Izraelci so potopili neki egip-
tovski torpedni čoln. Opazo-
valcem ZN se je končno po-
srečilo streljanje ustaviti. Da-
nes je prišlo do streljanja pre-
ko Jordana med Jordanijci in
Izraelci. Tudi tu so opazovalci
ZN vzpostavili zopet mir.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 169 Tuesday, Sept. 5, 1967

Senat išče novo zunanjo politiko

Nemirni duh senatorja Fulbrighta ne da miru senatnemu odboru za zunanjo politiko. Fulbrighta preganja prikazen znane Tonkinške resolucije, ki daje predsedniku Johnsonu pravico, da se vojskuje v Južnem Vietnamu, kot se mu zdi prav, in da se mu pri tem ni treba ozirati na voljo in željo ameriškega senata, kot to predvideva naša ustava. Fulbright je še zmeraj prepričan — mnogo senatorjev misli enako —, da je Johnson speljal z gornjo resolucijo senat na led in da sedaj dano mu pooblastilo razlaga kar po svoje. Je že parkrat namignil, da bi bilo treba duh resolucije spremeniti, na kar mu je Johnson odgovoril, naj senat kar sklene tako spremembo. Fulbright tega ne upa narediti, ker se boji, da bi se javnost postavila odločno na Johnsonovo stališče, kar bi pomenilo za senatorja tragičen udarec po njegovem političnem in osebnem ugledu. Zato je Fulbright rekel, da je treba Tonkinško resolucijo preusmeriti na drug način. Kako, tega pa ni povedal. Pustil je torej vprašanje Tonkinške resolucije odprto, pa ga vendar noče pustiti pri miru. Fulbright išče torej pot, ki bi po njej Johnsona prisilil, da se ozira pri svoji politiki v Vietnamu na stališče senata.

Fulbright ima pa v senatu, posebno v odboru za zunanjo politiko, dosti prijateljev, ki simpatizirajo z njegovimi idejami. Senator Morse je na primer še bolj odločen nasprotnik Johnsonove politike v Vietnamu kot Fulbright. Je izjavil, da bo kar naravnost predlagal, naj senat kar razveljavi resolucijo. Fulbright bi bil seveda tudi za to kratko pot, toda ve, da bi predlog propadel, zato je proti taktiki senatorja Morseja. Fulbright ima prav. Morse je namreč že l. 1963 propadel s podobnim predlogom, kot je dolg in širok: za predlog je glasovalo le 5 senatorjev! Morsejev poraz bi pa v Fulbrightovih očeh pomenil politično zmago predsednika Johnsona; Morse bi torej dosegel ravno to, kar noče.

Fulbright je izbral drugo pot. Na njegovo pobudo je senatni odbor za zunanjo politiko začel debato o tem, kako je treba razumeti Tonkinško resolucijo. Očitno gre Fulbrightova taktika za tem, da naj Tonkinška resolucija kar ostane, kakršna je, toda dobi naj nov smisel, ki odgovarja željam odborove večine, odnosno Fulbrightovi želji.

V čem naj bo bistvo novega smisla gornje resolucije? To ni nobena tajna več. Fulbright bi rad videl, da je treba resolucijo razumeti tako, da se mora predvsem jasno začrtati obseg — pa tudi vsebina — ameriških obvez v zunanji politiki, kajti senatu daje ustava pravico, da sodeluje pri obsegu in vsebini ameriških obvez napram tujini. Tako stališče postavlja Tonkinško resolucijo v čisto novo luč.

Seveda je treba najprej ugotoviti, koliko takih obvez še imamo, kako so nastale, kako daleč je njihova vsebina že izčrpana in koliko jih je že pokopal čas. Pisarna senatnega odbora za zunanjo politiko je dobila nalog, da do 11. septembra sestavi pregled obvez. Takrat se bo namreč Kongres vrnil z desetdnevnih septembrskih počitnic, ki jih je nastopil 2. septembra. Odbor bo na podlagi uradnega poročila nadaljeval zasliševanje prič in strokovnjakov. Ta posel je deloma že opravil pred počitnicami.

Zato lahko pričakujemo, da bo Fulbrightov odbor začel sredi septembra obširno debato o naši zunanji politiki, ki se ne bo tikala samo vojskovanja v Vietnamu. Vsaj Fulbright tako misli in želi, česar ni tajil že na svojih zadnjih predavanjih po deželi in v govorih v senatu. Njegova želja je, da naša dežela omeji svoje obveze na tujem, posebno take, ki so zvezane z materialnimi žrtvami. Njegova ideja je, da naj se Amerika bolj briga za duhovni prepoved vsega svobodnega sveta in ne samo za politične režime in gospodarske sisteme, kar jih poznajo naši dnevi. Da doseže ta cilj, naj Amerika postane vzor moderne demokracije in ne tako skrupulac v moralnem pogledu, kot je danes. Amerika naj sveti s svojim vzgledom in ne s svojim žepom in svojim orožjem, to je melodija, ki jo prepeva Fulbrightova politična pesmarica.

Fulbrightova zamisel ni nova, jo je že velikokrat pridigal doma in na tujem, toda zaenkrat so njegova izvajanja le naletela na simpatične odmeve in nič več.

V praksi seveda bo dobila debata drug obraz: kdo naj vodi zunanjo politiko, ali Kongres ali Bela hiša. Tu je pa senatni odbor že slišal od par strokovnjakov ideje, ki Fulbrightovi zamisli nasprotujejo. Univerzitetni profesor Holt je na primer izjavil kar naravnost, da je Fulbrightov načrt resolucije sicer lep, toda v praksi ne bo imela "nobenega efekta". Zunanja politika je namreč postala tako prepletena zadeva, da je ne more voditi nobeno kolektivno telo, ker ne more tako hitro sklepiti in odločati, kot to velikokrat zahteva trenuten mednarodni položaj. Sedanji svet živi v dobi težav, zagat, katastrof, nepredvidenih in nepričakovanih kriz in nevarnosti in ta doba ne bo hitro mi-

nula. Vsaka zunanja politika mora torej biti hitra in okretna, mora takoj odbijati udarce, mora takoj posredovati, da ne zamudi časa. Take gibčnosti pa nima nobeno zakonodajno telo, tudi ameriški Kongres ne. Holtovo mnenje gotovo ne bo osamljeno.

Fulbright zato išče zaveznike v predstavnikiškem domu. Misli, da bo med njimi kongresnik Findley, ki se ogreva za načrt, da bi oba doma, senat in predstavnikiški dom, vsak v svojem pristojnem odboru, iskala odgovor na vprašanje, ali je treba, da Kongres na novo presodi, ali mu je treba, da znova poseže v našo zunanjo politiko v jugovzhodni Aziji. Findley bo torej spravljal vprašanje vojskovanja v Vietnamu na dnevni red tudi v predstavnikiškem domu.

Jesensko kongresno zasedanje bo torej stalo močno pod vplivom debate o naši zunanji politiki. Precej gradiva zanj bo seveda preskrbeli tudi vietnamski komunisti. Ker bodo imeli v novembru lokalne volitve, bodo čisto gotovo skušali zaostri boj v Južnem Vietnamu, kot to delajo zmeraj, kadar Amerika preživlja politične burje. Povrh bo takrat v Vietnamu že deževno vreme, ki ga bodo terenci in partizani kot zmeraj do skrajnosti izrabili. Vietnam bo torej takrat noč in dan na dnevnem redu naše politike.

Mnenja in vesti

iz Železnega okrožja

Piše Andrejček.

Duluth, Minn. — Naša "demokracija" Amerika ima neprestano težave in sitnosti z vsemi raznimi silami, ki silijo proti njej. Doma rogovilijo že za vsako vasjo in mestom "črne sile". Od zunaj "rdeče" in "rumene" in vse naglašajo zahteve pravic, takih in takih. Mi pa pravimo, oziroma naša Amerika, da čuvamo svet pred raznimi radikalnimi silami, ki hočejo zagospodariti nad svetom. In zato umirajo naši fantje v Vietnamu, kamor sili preko Severnega Vietnama komunizem. Podobe vseh teh mešanic in zmed prikazujejo kaj čudno sliko današnjega sveta. Vse se bori proti imperialističnim in komunističnim silam za "demokracijo in svobodo", ampak vsak po svoje! Zgleda, da demokracija in svoboda sta dve srajci, ki ne pristojata na vsak hrbet in na vsaka pleča, še manj pa na vsak vrat. Mnogim, ki jih oblečejo in zapno, so pretesne za njihove vratove in jih dušijo in marsikje celo groze jih zadušiti. Zgleda, da krojači, ki merijo raznim deželam in narodom te "demokracije srajce", ne znajo dobro meriti. Srajce so vsem pretesne in jim povzročajo le same politične in druge sitnosti. To sicer za zabavo in primer, da bi lažje razumeli te sitnosti, v katerih je prav malo kake zabave, marveč se razvijajo v njih in z njimi krvave igre po vsem širnem svetu.

Ko sem omenil v začetku "črne sile", so se te zadnje tedne začele pojavljati tudi v naši Minnesoti in v sosedni državi Iowa. Kar na lepem začno razsajati. Kri jim menda razgrejejo in razpalijo vroči soparni dnevi, da pridejo ob večerih na dan z raznimi napisi, se uvrstijo v bohode, vpijejo in z zabavljalnimi klici in kriki začno nemir. Tu in tam še razbijajo izložbene okna trgovin. Če jih kdo začne opozarjati na red, je kmalu spopad in v spopadih kdo ranjen. Policija nastopi, a valovi razgrajčev so marsikje številnejši in treba je klicati celo narodne vojaške straže, da pridejo krotiti in delat red.

Ali res ni pomoči proti temu? Je, ampak zgleda, da jo nočejo uporabiti tako, kakor je potrebno v takih slučajih. Če bi hoteli, bi kaj hitro naredili konec takim slučajem. Treba je le uvesti in uveljaviti temeljite določbe in postave, potem pa v duhu istih pravično nastopati in kaznovati prestopke tako, kakor za služijo. Kako je to, da poslanci v državnih zakonodajah po raznih državah, pa tudi v zveznem kongresu, se ne zganejo, da bi predložili in odobrili resne zakone za take slučajje? Pohodi in parade, ki so namenjene, da se z njimi vzbujajo razburjenja, bi ne smela biti dovoljena. Najmanj še taka, v katerih sodelujejo podpihvalci od zunaj iz drugih

krajev, ki prihajajo, podpihujejo mladce in stare, da kriče po cestah in ulicah, škodo delajo, napadajo ljudi in v spopadih celo ubijajo in morijo. Je li to v demokraciji deželi dovoljeno? Kakšna svoboda je to? Svoboda za nergače, podpihvalce, povzročevalce nemirov itd. Ali res želimo tako demokracijo in svobodo, da se bomo v njej pobijali in drug drugemu škodo delali? Ker v teh slučajih ni nobene prave odločnosti od strani onih, ki bi lahko z uvedbo pravih zakonov take stvari rešili, zgleda, da nekaterim to celo ugaja. Če tako res, potem je dolžnost javnosti, da začne gledati in misliti na take javne predstavnike, ki se bodo za javnost in za mir v javnosti zanimali. Kakor sedaj zgleda, v kongresu ni nobenega zastopnika, da bi se uvedlo jasne in stroge določbe za take slučajje. Mislijo, da se bo vse lepo samo uneslo in rešilo. Če tako menijo, je naivnost. Če jim pa to služi v politične namene, je pa to svoje vrste grda igra, o kateri bi morala javnost ob volitvah glasno spregovoriti s svojimi glasovi, kaj misli o takih čuvanjih in varuhih demokracije in svobode.

Takega mnenja o tem sem jaz. * OPAZOVANJA IN ŠPIJONSTVO v višavah nad nami v nebesnih višavah. Pred kratkim je objavil H. Benedict iz Cape Kennedy, Florida, zanimivo poročilo o opazovanjih vsega na naši Zemlji z nebesnih višav nad nami, s tako do pred kratkim imenovanimi "letečimi krožniki", ali če hočete stroji, ki jih spuste v zrak in ti krožijo pod vplivom oddajnih žarkov iz naših tal zemlje visoko nad nami kakih 200 do 300 milj in tam v višinah avtomatično posnemajo slike in jih jemljejo na svo-

je trakove. Ti stroji, ki posnemajo te slike, so zadnje čase zelo izboljšali, da jemljejo bolj zanimive slike in da jih z oddajnimi žarki bolj točno kontrolirajo. Vsekakor, vse to je zanimivo.

To, kar sem pravkar omenil, je pa še na več drugih straneh zanimivo. Predsednika Johnsona vse križem kritizirajo, da potroši preveč denarja za razne reči. Med temi reči je zlasti to, kar se troši za razne zračne preiskave, kot to, da hočejo na Luno in razne planete in še cela druga vrsta takih programov. Res je, to stane ogromne vsote denarja, kateri prihaja iz žepov nas davkoplačevalcev. Ampak, kako pomagati? Ali naj to ustavimo, medtem ko drugi narodi in države za to žrtvujejo? Če to, bodo drugi v takih zadevah daleč pred nami. Mi pa bi ostali zadaj. Ni izhoda. Naprej moramo, da ne bomo zadnji. Tiste "spremljevalce zvezd" imenujejo "photographic satellites" (to so aparati, ki krožijo v višinah nad nami, kakor že omenjeno in kakor nekatere urejene ure posnemajo slike na svoje trakove). Ti zvezdni spremljevalci so zelo važni zlasti za opazovanja, kaj se kje na zemlji godi. Namreč, kje kake dežele gradijo utrdbе, ali kaj pripravljajo kje države druga proti drugi. Registrirajo plovbe po morjih, kaj vozijo kakšni parniki itd. Kratko, zelo važno je vse to, zlasti za vojaške strokovnjake, v katerih oskrbi so obrambe dežel. Ta reč pa seveda stane mnogo denarja.

Ko so o tem vpraševali predsednika Johnsona, je ta priznal, da to vse res stane mnogo denarja. Ampak Boga zahvalimo, da s temi aparati vsaj vemo, kaj drugi okrog nas pripravljajo, kaj vozijo sem in tja po morjih, namreč težke izstrelke "missiles" in drugo orožje. Vemo, kje so, da se vemo pripravljati za take slučajje. Ti potroški so res visoki in doslej že znašajo nad 400 milijonov dolarjev. A potrebni so, menijo v Washingtonu, predvsem za našo obrambo. Drugače bi bili prepuščeni nemili usodi.

Tako je, tak je današnji svet. V njem ne smeš biti neprilavljen, ali pa manj pripravljen kakor so drugi. Če si, gorje ti prej ali slej.

Zalostne so razprave in vesti o takih zadevah. Govorimo o miru, o tem in onem in radi bi bili v tem kar nekaki svetniki. Na drugi strani pa? Vsi imamo za pasovi nabite pištole in nabrušene meče za vsak slučaj. Ljubi in ljubi mir toliko govorimo o tebi, v preprostim spisih, v prozah in pesmih, a vedno si v nevarnosti in po vsem svetu ti ves svet meče polena pod noge. Ali si ti, ljubi mir, to zaslužil? Vsak človek bi si moral to vprašanje zastaviti in iskati odgovor na to!

Iskrene pozdrave vsem čitateljem AD! Andrejček

Kdo je spravlil diktatorja Naserja k pameti?

CLEVELAND, O. — Egiptovski diktator Naser se je na sestanku na vrhovih v Kartumu pametno obnašal, zato ga njegova vneta prijatelja iz Damaska in Alžirije niso hoteli priti poslušat. Vse to je bilo med diplomati znano že nekaj tednov. Seveda so se vsi spraševali, kdo je Naserja poleg vojaškega poraza pripravil k pameti. Med mnogimi stališči bo najbrže držalo angleško, ki je postalo znano kmalu po koncu vojne. Angleški diplomatje pravijo, da je bil tovariš Podgorni iz Moskve tisti, ki je ne samo nalil čistega vina svojemu egiptovskemu zavezniku, ampak mu tudi zagrozil, kaj vse čaka Naserja, ako ne bo ubogal moskovskega nasveta.

Podgorni je lahko jasno govoril. Ne živi stalno in redno v ruskem diplomatskem svetu, zato je v Kremlju lahko porabiljo za kočljive zadeve. Saj se Podgorni

lahko osebno vsakemu zameri, tovariš Gromiko se pa ne sme.

Seveda bi radi tudi drugi politiki pristavili svoj piskrček, na primer Tito. Morda je res nekaj vplival na Naserja, toda led je pri Naserju prebil Podgorni. Sicer pa so vsi posredovalni predlogi za mir med Izraelom in Arabci zaenkrat dvomljive vrednosti. Premalo vpoštevajo stališče in voljo izraelske politike. To je tudi najslabša točka Titovega predloga.

Izraelska politika pa ne postaja popustljivejša. Njena bolna točka je bila in je obilica strank v izraelskem parlamentu, kar samo hromi zunanjo politiko izraelske vlade. Sedaj se je pa največja izraelska parlamentarna stranka združila z dvema manjšima strankama. Praviijo, da se bo proces konsolidacije nadaljeval. To bi pa pomenilo, da bo izraelska vlada imela moč-

Dr. R. Ložarjeva "Jugoslovanska" in "Bolgarska umetnost" v "Novi katoliški enciklopediji"

III.

V teh razmerah tu pa zaradi kratko odmerjenega časa bi se pri sestavljanju pregledov o jugoslovanski, bolgarski in ruski umetnosti ter slovanski folklori dr. Ložar mogel nasloniti samo na eno ali dve umetnostno-zgodovinski deli zadevnih pokrajin in narodov, nato pa bi svoje pregled primerjal s sestavki v drugih enciklopedijah, na pr. z Moletovimi in Italijanski enciklopediji. Toda pri dr. Ložarju bi našli vse prej kot pa pripravljenost kopirati koga. Prošnja, ki jo je sprejel, je zanj pomenila, da mora sestaviti izvirne pregled, ki slone na študiju slovanske umetnosti po najnovejših delih in razpravah ter po katalogih reprezentativnih razstav, ki jih države izza železne zavese od časa do časa prirejajo v Ameriki in Kanadi.

V tej širni Ameriki je tako, da imajo velike javne knjižnice predvsem glavna reprezentativna umetnostno-zgodovinska dela, le sem pa tja tudi redka in bolj specialna dela raznih narodov. (Isto velja tudi za druga področja!) A tudi bogate knjižnice umetnostnih galerij in institutov se navadno specializirajo na določene dobe ali pokrajine ali pa na posebna področja. Zato je dr. Ložar moral za svoje izvirne sestavke obiskati vsa glavna umetnostna središča, da bi našel najnovejša dela o slovanski umetnosti, ki so tu v Ameriki dostopna. Večkrat je prišel v milvausko javno knjižnico, prav tako pa tudi pregledal knjižnico Wisconsin univerze v Madisonu. Največje umetnostno središče v temle srednjem delu Amerike pa je seveda Chicago, katerega dr. Ložar dobro pozna, ker je tam živel več let. V Ryersonovi knjižnici svetovno znane ga čikaškega umetnostnega instituta (Art Institute of Chicago) je našel izvirna bolgarska dela na pr. Mare Cončeve. Najnovejša dela o ruski umetnosti v ruščini, kot Lazarev, je odkril v čikaški Newberry Library. Seveda je šel tudi v Harperjevo knjižnico znane čikaške univerze. V čikaški javni knjižnici, ki res ni majhna, je n. pr. dostopna nova Jugoslovanska enciklopedija.

Ni pa se dr. Ložar zadovoljil samo s Chicagom. Da najde vsa dosegljiva dela, obenem pa da se čimbolj seznani z najnovejšimi problemi slovanske umetnostne zgodovine, je šel v Washington, D.C., v veliko Kongresno knjižnico (Library of Congress). Ta dobiva vsa važnejša dela in razprave s celega sveta. Za vsa znanstvena področja! Znano je, da je ta knjižnica po obsegu organizacije največja na svetu. Pač zato, ker denar ne igra nobene vloge. Od tam je šel dr. Ložar v New York, da pogleda, kaj je mogoče najti v veliki newyorški javni knjižnici. Prav tako pa tudi v Frickovo umet-

nejšo oporo v parlamentu in radi tega upornejša vztrajala na svojih zahtevah. Tega pa predlogi kot Titov ne vpoštevajo v zadostni meri, kar se bo prav kmalu pokazalo. Čakati je namreč treba samo na izraelsko reakcijo na sklepe sedanjega sestanka na vrhovih v Kartumu. Ta reakcija bo imela odločilen pomen in ne pobožne želje v Washingtonu ali Moskvi.

nostno-zgodovinsko knjižnico (Frick Art Reference Library).

Vsa ta potovanja so bila seveda združena z žrtvami. Zanje je dr. Ložar uporabil čas svojih dopustov pa tudi tiste dni, ki mu jih službeno mesto dovoljuje za znanstvena zborovanja. Za ta pota je žrtvoval celo vrsto sobot in nedelj, ko si drugi ljudje privoščijo odih. Tri, štiri mesece ni poznal ne petka ne svetka, tako sta ga študij in sestavljanje pregledov zaposljevala. Spominim se, da sem neko lepo nedeljo popoldne našel dr. Ložarja v milvauski javni knjižnici, kjer je pregledoval umetnostne zbirke. Za mene je bil to le priložnostni kratek obisk knjižnice, za dr. Ložarja pa je obisk pomenil, da je žrtvoval nedeljo za 90 milj dolgo pot iz Manitowoca, kjer ima na skrbi in brigi tamojšnji muzej. Priznam, da mi je bilo srečanje z njim tisto nedeljo krepko gradivo za meditacijo.

Kot v drugih poklicih tako tudi v znanstvenih kaj rada pridejo grenka razočaranja. Za dr. Ložarja je prvo bilo to, da v kratkem času ni mogel dokončati ruske umetnosti in slovanske folklore, ki sta zato ostali v obrisih v rokopisu. Kot že rečeno, smemo upati, da bosta ta dva pregleda izšla v bližnji bodočnosti v "Supplementu". Še bolj grenka neprijetnost pa je ta, da so mu uredniki oba pregleda krajšali in nekatere odstavke združevali, druge pa nekaj predstavili. Tudi pri virih sta red in njih število drugačna, kot jih je dr. Ložar zamislil. Pri tem je izpadlo dr. Čevčevovo delo. Glede izbora slik pa pripomnim, da je dr. Ložar nakazal reprezentativni izbor, a ker je termin za izdajo celotnega dela že potekal, so uredniki vstavili tiste slike, ki so bile tehnično pri roki. Tako so v obeh pregledih samo primeri iz bizantinske umetnosti, in pa slik za kasnejšo in za moderno dobo.

Kljub tem nehotenim hibam pa smemo reči, da sta oba dr. Ložarjeva pregleda tako krepka, da sta mu v čast in da si je z njima postavil spomenik, nam vsem pa dal zgled požrtvovalnega dela. Vsekakor sta slovanska afirmacija v svetu. Strinjam se z mislijo, da sta pozitivna tudi za krščansko stvar, ker kažeta slovanskim narodom duha ekumenizma, obenem pa sta dokaz, da se svet živo zanima za njihovo kulturo. Janez Grum

P.S. Moji sestavki so le poročila. Nanizal pa sem ob tej priliki nekaj podatkov o dr. Ložarju kot znanstvenemu delavcu, obenem pa skušal nuditi nekaj vpogleda v znanstvenikovo delavnico pa na okoliščine, ki po svoje vplivajo na njegovo delo. Strokovno oceno pa bo gotovo prinesla kaka slovanska revija.

Prav in na mestu bo, če slovanski starši opozorijo svoje otroke, ki so v šolah, na ta dva dr. Ložarjeva pregleda, kakor tudi na druge članke v tej enciklopediji, ki se nanašajo na slovanski narod in na vse druge slovanske narode.

Glede Katoliške enciklopedije na splošno pa moram reči: to je bogato delo. Žal le, da si ga bodo zaradi visoke cene mogle omisliti le redke družine. Za učenje ljudskih šol je enciklopedija previsoka, krepko pa bo mogla služiti dijakom srednjih šol in študentom v kolegijih in na univerzah, ki so na življenski prevesnici. Daj Bog, da bi ti čim večkrat vzeli v roke to enciklopedijo in tako spoznavali, kakšno je krščansko gledanje na razne zapletene in kočljive probleme, ki jih srečavamo v šoli, zlasti na univerzi, in ki jih bodo kasneje srečavali v življenju. Obenem pa bodo iz te enciklopedije spoznali, kako bogata je krščanska kulturna tradicija.

J. G.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Kanada ob stoletnici

V zadnji številki Kanadske Domovine je pod gornjim naslovom objavil S.K. statistiko kanadskega bančnega sistema. Iz članka je bilo razvidno, da v Kanadi deluje kakih 5100 poslovalnic različnih bank. V njih je bilo lani naloženih 10 in pol milijona dolarjev; ta denar pomeni prihranke Kanadčanov. Istim ustanovam pa so bili dolžni 33,7% vseh dolgov v Kanadi. S.K. me je naprosil, naj bi bralec Kanadske Domovine napisal nekaj podatkov o denarni mreži širom Kanade, ki so jo ustvarile t.zv. Credit Union, kreditne zveze ali kot mi navadno pravimo Hranilnice in Posojilnice.

Hranilnice in Posojilnice predstavljajo demokratični element v narodnem gospodarstvu. Kakor bomo videli, finančno te ustanove niso tako močne, kot so bančne podjetja. Banke so stebri kapitalističnega sistema. Toda stalna rast in vsestranski razvoj Hranilnic in Posojilnic narekuje opreznost tudi vodnikom kapitalizma, ki nadzorujejo bančno poslovanje. Tako smo ravno sedaj priče, da tudi banke uvajajo višje obresti na vloge, ki jih ni mogoče dvigniti s čeki, da ponujajo celo neko zavarovanje. Vse to in še več, zlasti bolj ugodne uradne ure za članstvo, nudijo že desetletja Hranilnice in Posojilnice. Tudi stroški za izposojen denar so bili pri Hranilnicah in Posojilnicah vedno vsakemu dolžniku jasno razloženi in ni bilo nikoli skritih in nepričakovanih stroškov. Tako so sedaj oblasti morale z zakonom prisiliti vse upnike, banke in druge, ki posojajo denar ali prodajajo na kredit, da razkrijejo dolžniku koliko ga bo odplačevanje v resnici stalo. Brez dvoma so k temu v veliki meri pripomogle Hranilnice in Posojilnice, ki so finančna opora malega človeka.

Hranilnice in Posojilnice so v resnici last članov, ki imajo vse enake pravice in dolžnosti, ne glede na višino vlog. Tudi o razdelitvi dobička glasujejo člani na obnem zboru. Vse to pomeni — demokracijo v narodnem, denarnem gospodarstvu.

V letu 1966 je bilo v Kanadi 4772 Credit Unions. To je samo nekaj 320 manj kot podružnice vseh bank. V teh Hranilnicah in Posojilnicah je bilo včlanjenih 2,616,180 ljudi in njihovi prihranki so znašali 2,617,042,638.00 dolarjev. Izposojenega denarja pa je bilo pri teh Posojilnicah v letu 1966 \$1,951,184,041.00. Od vsega, kar so Kanadčani dolgovali v tem letu, so dolgovali Credit Union 14,4%.

Kako je mreža teh Hranilnic in Posojilnic razporejena po Kanadi?

Alberta jih ima 285 z 118,462 člani in čez 74 milijonov kapitala.

Britska Kolumbija 278 z 276,413 člani in čez 207 milijonov kapitala.

V Manitobi jih je 254, s 170,000 člani s skoraj 122 milijoni kapitala.

New Brunswick jih ima 162, blizu 99,000 članov, s 30 in pol milijona kapitala.

Newfoundland, samo 36, s kakih 4000 članov in manj kot en milijon kapitala.

Northwest Territory imajo samo eno, ki ima 158 članov in \$19,363.00 kapitala.

Nova Scotia, 179, z 83,262 člani, s 33 milijoni in pol kapitala.

Ontario jih ima 1569; 889,116 članov in je v njih čez 589 milijonov kapitala.

P.E.I. ima 38 enot z 10,057 člani in čez 3 milijone kapitala.

Quebec je najmočnejši: ima 1673 H. in P.; v njih je včlanjenih 2,616,180 ljudi; njihov kapital je \$1,565,474,943.00 (skoraj za eno milijardo večji kot v Ontariju). Njihove Credit Union se imenujejo Caisse Populaire.

Saskatchewan jih ima 296, z 260,123 člani in 297 milijonov kapitala.

Na Yukonu je samo ena; v njej je včlanjenih 186 ljudi in ima \$52,494.00 kapitala.

Vse te resnično ljudske denarne ustanove v Kanadi imajo blizu 3 milijarde dolarjev kapitala in zajamejo malo manj kakor eno četrtino prebivalstva. Zaradi opore, ki jo nudijo malemu človeku in zaradi reševanja narodnega gospodarstva pred grabeljivostjo tujega kapitala in zaradi reševanja gospodarske demokracije, zaslužijo te ustanove vso podporo.

P. M.

Župnijske vesti

V soboto, 26. avgusta, je bila pri Mariji Pomagaj pogrebna maša za pok. Jožeta Jančarja, ki je dva dni prej umrl. Pogreb je bil iz slovenske cerkve na Goro upanja.

V septembru se bo začela slovenska šola. V nedeljo, 10. septembra, bo šolska maša na Slov. letovišču. Pouk se bo pa začel 15. sept. ob 6h zvečer za višje razrede in v soboto, 16. sept., ob 9.30 za nižje. Učenci morajo biti prej vpisani.

Kaj delajo uršulinke na Tajskem?

Slovenska uršulinka Marija Ksaverija Pirc je 5. avgusta letos napisala pismo iz Bangkoka za slovenski misijonski krožek v Torontu. Ni to navadno pismo, je več, je poročilo o delu uršulink v Siamu. Pismo in njega vsebina bi bila v ponos vsaki reviji, ki se bavi z misijonsko problematiko in sploh s kulturnimi zadevami razvijajočih se dežel Daljnega vzhoda. Zato bomo pisno objavili v celoti in ga razčlenili s podnaslovi, da bodo bralci spoznali, kje vse je udeležena slovenska dejavnost in tudi za kakšne vzvišene namene gre naša slovenska pomoč iz Toronta. Pismo je prejel predsednik krožka g. Jakob Kvas.

ZAHVALA IN PRIPRAVLJENOST

Kako veselo me je presenetilo Vaše ljubo pismo in dragocena priloga. Dobri Bog naj oboje stotero poplača.

Z veseljem bom sodelovala pri Vašem misijonskem krožku in Vam poslala nekaj malenkosti za Misijonsko nedeljo. Danes sem že odposlala 3 sijamske stenske koledarje po navadni pošti, torej jih boste prejeli čez kakih šest tednov. Na koledarje natisnejo, kar je najlepšega v deželi. Zato nikar ne mislite, da so na Sijamskem same take krasne palače in vile in da so vse Sijamke tako lepe dame. Saj še v Ameriki ni tako, kaj šele tu, ko se je civilizacija komaj začela. To morate tudi omeniti pri misijonski prireditvi, da Vaš krožek ne bo mislil, da živimo tu kot v pravilni deželi.

ZAVOD BOŽJE MATERE

Naj Vam povem nekoliko, kaj delamo uršulinke na Tajskem. Leto 1924 nas je tedanjši škof naprosil naj pridemo v Bangkok, od odpremo šolo za višje kroge. Kralj Chulalongkorn je imel veliko število žena in tako je bilo princev in princezinj nič koliko. Naš zavod Mater Dei (Božje matere) je imel takoj lepo število princezinj med učenkami. Celo sedanji kralj Pumipol, njegov brat in sestra so bili pri nas v

šoli. Noben teh ni prejel sv. krsta. Toda s poukom so prejeli globoko spoštovanje in ljubezen do katoliške vere. To se vidi v neštetih slučajih. Kralj ima v svoji palači posebno šolo za svoje štiri otroke in za precejšnje število otrok kraljevih prijateljev. Ravnateljica te šole in še štiri profesorice so naše bivše učence. Često pridejo na obisk in na posvetovanje. Kar so dobile pri nas, to posredujejo tem visokim, jutri tako vplivnim krogom.

ZAVOD ROŽENVENSKE KRALJICE

Imamo pa še druge šole. Regina Rosarii (Rožnenska kraljica) je v kitajskem delu mesta. Tu imamo veliko število revnih deklic, ki ne morejo plačati ne šolnine ne knjig in zvezkov, celo za obleko moramo me skrbeti. Pa tu je največ kristjanov. Šola krasno napreduje. Ravno sedaj smo porušili dose-danje zelo borne prostore in zidamo petnadstropno šolo z zapu-janjem na božjo Previdnost in na velikodušnost dobrotnikov. (Nadaljevanje in konec pisma prihodnjaki.)

Misijonski por.

Nov predstojnik C. M.

Jugoslovanska provinca Misijonske družbe (lazaristov) — C.M. je dobila letos novega predstojnika, ki se imenuje provincial-vizitator. Dosedanji predstojnik g. F. Jereb C.M. je bil na predstojniškem mestu celih 12 let. Novi vizitator je dr. Stanko Žakelj C.M., doma iz Žirov nad Škofjo Loko. Tako poroča "Božja Beseda" za september.

Glede duhovniških sprememb med Slovenci v Torontu je zadnje tedne krožilo več različnih vesti. Te so vedele povedati, da bo g. Prebil C.M., župnik pri Mariji Pomagaj, nastavljen v Ljubljano. Ker je g. župnik na počitnicah v Evropi že dalj časa, se je zdela vest kar resnična. O biskovalski Sloveniji je vedela povedati, da bo g. J. Kopač C.M. nastavljen v Zagreb, kjer da ga potrebujejo pri novih delih; na njegovo mesto v Kanado pa da bo prišel mlad lazarist iz Slovenije.

Vse vesti so nastale iz sledečih dejstev: Med tremi kandidati za novega vizitatorja je bil tudi g. Janez Kopač C.M., župnik pri Brezmadežni. Lazaristi v Torontu so res zaprosili za dva mlajša duhovnika, ki naj bi prišli iz Slovenije in se posvetila mladini. Župnik A. Prebil C.M. je na poti po Evropi res odšel tudi v Jugoslavijo. Vse vesti so neko podlago le imele.

Slovenska pisarna

Pretekli teden je dospela v Torontu prva pošiljka knjige Dr. J. Kolarič Škof G. Rožman, I. del. Knjiga je naprodaj v Slovenski pisarni in stane \$5.

L. Ambrožič st.

OBLJUBA DELA DOLG

XXX

Takrat nekako je bil ustanovljen na Dobrovi — telovadni odsek Orel. Veliko je bilo veselja in navdušenja v tej organizaciji. Držal sem se v njej, kolikor so mi poznejše službe dovoljevale, do razpusta vseh organizacij ob času diktature kralja Aleksandra. Na Dobrovi nismo imeli v začetku nikakega prostora za telovadbo. Prvi prostor smo dobili pri Hlapčonu na šujici. Bil je nekaj bolj izobražen kmet in vnet za vsak napredek. Prepustil nam je dvorišče in del vrta za telovadbo. Kmalu je pa to domačijo prodal in se preselil v Savlje. Kupil je tam

drugo domačijo "Vila Sone". Mi smo ostali zopet brez prostora. Nekaj sestankov smo imeli v kaplanovi sobi; tudi prej in pozneje smo se zatekali k njemu. Ustanovitelj in duša v začetku je bil dijak "Brat Nardžič", poznejši urednik "Orliča", p. Bernard Ambrožič. Ko je postal načelnik Orla Vrbajnov Francelj iz Šmartna, sin uglednega posestnika, nam je njegov oče dovolil, da smo si telovadišče uredili na njegovem dvorišču. Prav prijetno je bilo tam ob telodnih urah. Nekako zelo domači smo se počutili tam. Ker je pa bilo to za nekatere zelo od rok, smo iskali prostor bolj v sredini fare. Torej nekje na Dobrovi — središču. Dobili smo prostor na velikem župniškem dvorišču in postavili veliko leseno telovadnico tako prostorno in močno, da smo lahko tudi pozimi v njej telovadili, imeli sestanke in prirejali igre. Nekaj se je nabralo danarja za to telovadnico, nekaj lesa, delo pa je bilo zastojno. Takrat je šele začel dihal dobrovski Orel in sploh društveno življenje. Telovadili smo, imeli sestanke, vaje za igre, za deklamacije in druge nastope in se učili na pamet izreke in stavke iz "Zlate knjige".

Jaz sem zelo rad deklamiral. Naučil sem se na pamet vse večje Gregorčičeve pesnitve tako, da se mi pred nastopom ni bilo treba nič gultiti. In čudno, večina so mi ostale te skozi vse tegobe življenja v glavi. Letošnje stalno spremenjjanje vremena v jeseni in zimi mi večkrat prinese noč brez spanja ali vsaj deloma brez. Pa se zgodi, da se bojim za preveliko obrabo jagod rožnega venca in tak čas prihajajo najrazličnejše misli v glavo. In tako se je zgodilo, da sem pričel poskušati s temi pesnitvami. Pričel sem z najlepšo "Oljki". Šlo mi je kot po zncorci, do zadnje pike. Nadaljeval sem z "Jefftejevo prisego". Nekje v sredini se je zataknilo. Potem sem poskušal s "Hajdukovo oporoko". Nekaj kitic je izpadlo iz glave. Morda kaka desetina. Nato sem poprijel res lepo "Ob pekelničnih noči". Pri kitici krdela silna vro, svetišče polno je takoj in duri se zapro" mi manjka prve vrstice. Ne morem se je spomniti. Drugače je pa teklo kot po olju do zadnje ... tvoj je vstajenja mlad! In zavzdihnil sem — BOG daj, da bi res kmalu prišel!!!

Do telovadnice sem imel skoraj eno uro hoda, kamor sem hodil peš večkrat tedensko. Včasih skoraj vsak večer, če so bile kake vaje za igro, pa telovadba in druge priprave. Nič nisem pomislil, da je to kaj težkega-utrudljivega. Vse je šlo z lahkoto, veseljem in brez godrnjanja ali jamranja. Kolo-bicikelj sem šele pozneje kupil, ko sem nato že kmalu odšel od doma. Takrat smo se ravno učili za igro "Repetev".

Moj novi gospodar Janez Zorman, veletrgovec z moko in žitom, vinsko trgovino, pekarijo in s špecerijo na drobno, je bil doma iz Praprotnice police pri Velešovem. Še čisto mlad je prišel služiti k nekemu veletrgovcu v Ljubljano. Po par letih marljivega dela in varčnosti je začel misliti na osamosvojitve. Otvoril je na trgu stojnico (štant) in začel prodajati moko in vse druge žitne izdelke. Prvo blago je dobil v večji količini na upanje. Tisti čas so dejali, da, če je pri den človek le bel predpasnik o-pasal, pa mu je Jud zaupal va-

gon žita. Trgovina mu je kar takoj lepo vzcvetela in kmalu si je prihranil toliko, da je kupil na Celovski cesti dolgo in precej široko njivo, katero je potem sparceliral in je nad polovico odprodal za isti denar, kot je prej dal za vso. Na drugi pičli polovici je pa začel zidati sam; veliko trinadstropno hišo, v desni polovici s trgovskim lokalom in vso podkletno in pripravljenost za vinsko klet, v kateri je bilo 38 tako velikih sodov, da, ko sem jih pomival znotraj, sem komaj dosegel vrh s krtačo. Vsi sodi so imeli spredaj vrata na vijake in tam skozi sem zlezal, ko jih je bilo treba umivati. To je pa bilo treba vselej, kadar se je izpraznil. Kadar se je kateri na hitro izpraznil in sem moral takoj vanj, so me vinski duhovi tako omamili, da sem moral večkrat iti po sveži zrak, drugače bi gotovo v sodu preminul. Pa sem se kar kmalu privadil vinskih duhov, kakor tudi samega vina. Še sedaj mi to oboje prav lepo diši.

Zadaj za hišo, na dvorišču, je sezidal pekarno, velikanška skladišča za žito in moko v nadstropje, potem je sledil hlev, v katerem je bilo navadno po pet konj in ena krava mlekarica in poleg še stanovanje za hlapce, vrhu vsega tega je pa bilo več družinskih stanovanj. Prav na vogalu je pa bila klet, kjer je tista, nad vse dobra žena, Micka prodajala vino stoječim gostom. O tej ženi Micki kom pozneje še kaj zapisal. Zadaj za vsem tem poslopjem je pa bil velik zelenjadni vrt, sadno drevje, otroško igrišče, krasna kapelica Brezmadežne in gospodarsko poslopje. To je bilo za pičel streljaj naprej od pivovarne Union. Med pivovarno in nami je pa bil prostor športnega kluba Ilirija. Na tem prostoru so se vršile nogo-metne tekme, katerem sem lahko gledal kar z dvorišča ali pa skozi okno stanovanja brez vsake vstopnine. V tem sem odkril marsikakega neprivoščljivca.

S tem, ko sem zapisal, kako ogromna trgovina z najrazličnejšimi predmeti je bila to, da je bilo dela pri hiši toliko, da ni bilo nikdar ponarejeno. Ko sem odhajal od doma, sem delal velike načrte, kako lepo bo v trgovini, kjer itak ni težkega dela. In med časom, ko ne bo ljudi, se bom lahko učil raznih pesmi in deklamacij, za kar sem imel toliko veselje. Pa mi je "zajec vso pot preskakal". Stalno sem bil zaposlen, zdaj tu zdaj tam in povsod so me več porabili kot v trgovini. Bil sem "deklica za vse". V trgovini sem bil le zjutraj od 5. ure naprej toliko časa, da sem vse pometel in prah obrisal, pa napolnil predale z moko 0, 1, 2, 3 in manjše predale z rižem, sladkorjem, sipo in kockami, z belim in rumenim zdrobom, makaroni in tako dalje. Kakor hitro sem to opravil, sem moral k drugim opravilom zunaj trgovine.

(Dalje sledi)

Arabski vrh v Kartumu odločil za mirno pot

Vodniki arabskih držav so na konferenci v Kartumu odločili, da nova vojna z Izraelom ne more privedi k cilju; k temu hočejo po poti miru.

KARTUM, Sud. — Vodniki arabskih držav so po štirih dneh posvetov tu prišli do zaključka, da nova vojna z Izraelom ne more privedi do njihovega cilja in da je edina pot, ki naj pripravi Izraelce do umika z zasedenega arabskega ozemlja, pot političnih razgovorov. Arabci pri

tem še vedno zavračajo neposredna pogajanja z Izraelom in nečejo uradno priznati njegovega obstoja.

Konferenca v Kartumu je bila sporna od vsega začetka, Sirija se jo iz protesta proti popuščanju ni udeleževala, Alžirija pa je bila zastopana po namestniku predsednika republike. Prav tako niso bili na konferenci vodniki Tunizije, Libije in Maroka. Načelnik Palestinske osvobodilne fronte Ahmed Shukairy je odklonil udeležbo na zaključni seji iz protesta proti sklepom konference. Resolucije je bral v zbornici sudanskega parlamenta predsednik sudanske vlade Ahmed Mahgoub.

Pričakujejo, da bo kralj Hussein iz Jordanije poskušal pot preko Washingtona, s katerim je v prijateljskih odnosih, med tem ko bo Naser v tem pogledu v stikih s komunističnim blokom, predvsem s Titom, ki se je resno vrغل v posredovanje. To je izraelski zunanji minister označil za enostransko in samovoljno in ga zavrnil že v naprej kot nesprejemljivo.

Izrael se ne bo nikdar več vrnil v položaj od 4. junija 1967, je poudaril Eban. Svoje odnose z arabskimi sosedmi hoče urediti v neposrednih razgovorih z njimi brez posredovalcev. Arabci pa prav tega nečejo. Tako je razdalja med obema stranema še dolga, skrajšati jo bodo skušali nemara v Združenih narodih, ko se ti zbero ta mesec na svoje redno zasedanje v New Yorku.

Gov. Rhodes se spušča v "veliko" politiko?

COLUMBUS, O. — Komaj je ohajska legislatura šla na božične počitnice (sestala se bo zopet šele sredi januarja), že je naš guverner Rhodes zaplaval v nove politične vode. Najpreje je z veliko spretnostjo vodil zadnjo konferenco 17 guvernerjev srednjega zahoda v Lake of the Ozarks, Mo. Še celo njegovi tekme in nasprotniki so ga morali pohvaliti, da je delal kar dobro propagando za ohajsko državo in seveda tudi republikansko politiko. Bela hiša ni poslala na konferenco nobenega vidnega zastopnika.

Rhodes ima pa tudi načrt, da se bo vsaj do Božiča pojavljal pogosto v ameriški javnosti zunaj Ohajske države. Hoče delati propagando za razvoj in napredek ohajskega gospodarstva. V ta namen bo govoril z gospodarskimi voditelji najpreje ta mesec v Chicagu, potem v oktobru v St. Louisu, Pittsburgu in Detroitu, v decembru pa v New Yorku. S tem pa serija njegovih razgovorov in stikov z voditelji naše industrije še ni zaključena.

Politiki seveda trdijo, da ima Rhodes pri tem tudi politične cilje: rad bi dosegel, da bi bilo njegovo ime bolj znano v vsej politični Ameriki. Sumijo celo, da bi rad postal republikanski kandidat za prihodnjega podpredsednika.

Mills še zmeraj varuh milijonarjev v Teksasu

WASHINGTON, D. C. — V Kongresu obravnavajo prav sedaj Johnsonove davčne predloge. Ob tej priliki so nastale tudi govorice, da bodo naftni bogataši v Teksasu zgubili nekaj svojih znanih privilegijev glede odpisa vrednosti premoženja na račun dobička. Milijonarji so pa začuda ostali mirni.

Ko so politiki iskali vzrok za to nenavadno obnašanje, so izvrtali, da je kongresnik Mills, ki je kot načelnik odbora Predstavniškega doma za sredstva in načine glavna oseba pri določanju besedila novega davčnega zakona še zmeraj varuh milijonarskih interesov. Potoval je na skrivnem v Oklahomo in tam potolažil milijonarje, naj se nikar preveč ne bojijo novega

davčnega zakona. Za milijonarje je ta obljuba zlata vredna. Johnson sam pa noče vrtati v to zadevo, kajti v svoji politični preteklosti je zmeraj gledal, da se ni prepiral z bogatiji v Teksasu. To je poskusil le pokojni predsednik Kennedy, pa je v sporu kmalu omagal.

• Povejte oglaševalcem, da ste videli njihov oglaš v Ameriški Domovini!

CLEVELAND, O.

MALI OGLASI

Naprodaj

Dve dobri dvodružinski hiši na enem lotu, plinski furnezi, dober dohodek. Na E. 49 St. od Superior Ave. Cena prava! Kličite 391-7977. —(171)

V najem

4 sobe se oddajo odraslim, zgoraj, na E. 58 St. Kličite EX 1-5767. (171)

V najem

Oddamo 5 sob, zgoraj, na Norwood Rd. Kličite 261-6295. (171)

Prijatelj's Pharmacy

IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE

St. Clair Ave. & 68th St. EN 1-4212

AID FOR AGED PRESCRIPTIONS

Ženske dobijo delo

Iščemo pomočnico

Župnišče išče gospodinjsko pomočnico za polni čas. Za sestanek kličite 361-2624. (x)

Moški dobijo delo

Iščemo krojača

za spremembe in nove podloge, v njegovi lastni delavnici ali doma.

STEVEN RAJKI INC.

2206 Lee Rd.

(173)

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS

TO WORK ON

AERO SPACE

MISSILE and

Aircraft Components

KELLER - HYDROTEL

Contouring and profiling

Machines

HORIZONTAL

BORING MILLS

TURRET

LATHES

GAP TURRET

LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL

CONTROLLED

MACHINES

DOBRA PLACA OD URE IN

DRUGE UGODNOSTI

Predstavite se osebno

od 8.15 dop. do 4. pop.

ali kličite

341-1708

za čas sestanka

As Equal Opportunity Employer

(171)

ČEZ STENO

SPISAL IVAN BUCER

Sneg je bil poledenel in Janez je imel precej opravka, da je vsakal stopnice. Krepko je delal stopo za stopo. Dana je bila vedno tik za njim. Opazovala ga je, s kako vnmemo je zamahoval s cepinom v privihanih rokavih.

Prešli so snežišče in stopili v steno. Plezanje je bilo prijetno in lahko. Mandičevo je sicer motila vrtoglavlja, pa je že prestajala. Vidno so se dvigali.

Nasproti Križke stene se je šopiril Razor, siv in razbrzdan, vreden svojega imena in časti; njegov sosed Prisojnik je bil čist in brez oblaka, da se je zdelo, kot bi jih danes izžival s svojo jasnostjo. Tam nekje je bil kraj, kjer sta dve duši zagoreli s plamenom, ki je zdaj temno plapolal.

Bili so že visoko v steni, ko je predril do njih slaboten vrisk. Ustavili so se na polici in se ozrli navzdol. Globoko spodaj so videli ozko stezo, ki je tekla po gruščnatem pobočju. Po njej se je pomikalo pet komaj vidnih točk.

"Lipovčeva družba!" jih je spoznal Janez. "Presneto so kesni."

"Ne smeš jim zameriti," je rekel Pavle. "Saj so tri dekleta z njimi."

CHICAGO, ILL.

MALE OR FEMALE HELP

NURSE — REGISTERED
For blood bank. Full or part time. Experience preferred. Regular hours, no nights or weekends.
MEDIX, INC.
1706 W. Van Buren St.
Please call 666-6355 (169)

FEMALE HELP

GENERAL OFFICE
Girl for typing, filing, answering phone. 5 day week.
CA. 6-0244 (169)

MALE HELP

GRILL AND COUNTER MAN
EXPERIENCED. TOP PAY.
366-0210 (168)

FACTORY HELP WANTED
Will train for manufacturing teflon parts. Require mechanically inclined man. Good oppty.
T & F FLUOROCARBON CO.
3840 Industrial Rd.,
Rolling Meadows, Ill.
392-0631 (173)

SHIPPING & RECEIVING
Some experience preferred, but will train. Oppty. with young growing Co. Good Salary.
T & F FLUOROCARBON CO.
3840 Industrial Rd.,
Rolling Meadows, Ill.
392-0631 (173)

BUSINESS OPPORTUNITY

UNIQUE LAUNDROMAT & DRY CLEANERS & VARIETY STORE
Est. 4 yrs. Exc. busn. loc. Net \$1,000 per mo. \$3,500 down. Priced for quick sale. 2422 North Ave.
Tele. 384-8891 (171)

FOR RENT

GAS STATION FOR RENT
Auto repairs. 40 years of good business. Good location. Low Rent.
Call GU 4-7224 (171)

REAL ESTATE FOR SALE

INVESTICIJA - ZAPUŠČINA
3 nadstropja - zidano poslopje, velika trgovina, 2 6-sobna stanovanja, plinska gorčoka, dvojna garaža, v bližini 30th & St. Louis. Kličite lastnika za sestanek BI 7-6850 ali HUinter 5-2229. (170)

"Naj bosta onadva sama. Saj ju ni strah."

"Ce zasumita?"

"No — pa naj sumita! Ce sva se našla, ali ne sme izvedeti tega ves svet?"

"Ne, nočem! Ti ne veš, Janez, ni mi jasno... toliko dvomov mi še vstaja v srcu..."

Trgalo se ji je. Rada bi povedala, da ga ne dosega, da ga ne ume. Prej, ko je govoril, je bil tako drugačen, skoraj mehek je bil. V resnici pa ga preveča sila, ki v hipni strasti vse ruši.

"Kaj te vendar muči, Danica?"

"Ne, saj me ne muči. Le izhoda ne najdem. Odkrita bom. Janez, morda bo bolelo, toda med nama mora biti jasno, kot je dan, ki naju obdaja."

Zrla mu je v oči, z obraza se ji je bralo, da se boji, kako bodo vplivale njene besede. Nič ni odgovoril, le gladil jo je po mehkih kodrih.

"Izhoda iščem. Dolgo ga že iščem. Davno je, kar je zakipelo v meni. Ali pa verjameš, da nisem vedela, koga ljubim. Dva sta bila, oba sta stala nerazdruženo pred menoj. Poznaš ju, brata sta. Janez in Pavle. Čakala sem, da mi usoda pokaže izhod. Dva sta bila, ki sta mi kalila mir, dva sta bila, o katerih sem sanjala. Prišel si ti in ločil obe sliki, razbil si ju narazen in si me vzel samo zase, odrinil si drugega, da mi je obledel. In v trenutkih opoja si samo ti, samo ti, Janez..."

Naslonila se mu je na prsi. On je pa še vedno brez besede božal njene lase.

"Toda potem vstane spet vse znova, spet se lovim in vprašujem, če sem storila prav. Janez, jaz ljubim, a še zdaj ne vem, koga..."

Skoraj pomoči je prosila pri zadnjih besedah. Tesno ga je objela in iskala v njegovih očeh odgovora in tolažbe za razdvojeno srce.

Janez je pričel slutiti, da se je prenahgla. Ne smel bi je navezati nase. Moral bi se obvladati. Janez, slabič si! Kaj ti pomagajo vsi napori, ki si jih prenašal s silno voljo, ko si pa padel pod strastjo! Dani bi moral prepustiti, da odloči. Toda zdaj pojdi svojo pot naprej.

Počasi, mehko, skoraj šepetaje ji je odgovarjal: "Morda je res, da te ne bi smel vzeti v tistem času zase. Toda ali nisem uklonil usode in jo nagnil na svojo stran? Ali nisem razmeknil gošče in ti pokazal poti? In to je moja pot, Dana!"

(Dalje prihodnjič)

V blag spomin

SEDME OBLETNICE SMRTI
NAŠE BLAGE SPROGE
IN DOBRE MATERE

Terezije Pistotnik

ki je odšla od nas
dne 5. septembra 1960.
Sedem let je že minulo,
odkar si zapustila nas.
Kako žalostni smo vsi,
ko Tebe več med nami ni.
Draga soproga in mati, počivaj
v miru!

Zaljubljeni ostali:
JOHN — soproga
SINOVI, HČERE, ZETJE, SNAHE,
VNUKI in VNUKINJE
ter drugo sorodstvo,
Bedford, O., 5. septembra 1967.

SEPTEMBER						
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

KOLEDAR

društvenih
prireditvev

SEPTEMBER

17. — Piknik "Mladih harmonikarjev" na Slovenski pristavi.

24. — Oltarno društvo fare sv. Vida praznuje 50-letnico svojega obstoja s sv. mašo ob 11.45 in nato z banketom v farni dvorani pri Sv. Vidu.

24. — Vinska trgatve na Slovenski pristavi.

OKTOBER

1. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, O.

1. — Zadrženi kulturni program in proslava 48-letnice SDD na Recher Avenue.

7. — DSPB Tabor pripravi jesensko družabno prireditev v Slov. domu na Holmes Ave.

8. — Klub Ljubljana priredi v SDD na Recher Ave. večerjo in ples. Začetek ob petih.

14. — "Slovenska noč" v avditoriju SND na St. Clair Ave. Igra Pecan-Trebar orkester.

21. — Baragov dvor št. 1317 Kat. borštinarjev priredi svoj 9. letni maškeraadni ples v farni dvorani pri Sv. Vidu.

22. — Pdor. 14 SZZ priredi ob treh popoldne kartno zabavo v SDD na Recher Ave.

29. — Društvo Najsv. Imena pri Sv. Vidu bo serviralo od 11. dop. do 3. pop. v farni dvorani obed z govejo pečenko.

28. — Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti priredi v šolski dvorani "card party".

29. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

4. — Belokranjski klub priredi svojo Veselo Martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

5. — Glasbena Matica poda svoj jesenski koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Avenue.

11. — Štajerski klub priredi svoje vsakoletno MARTINOVANJE v farni dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo "Veseli Slovenci".

11. — Klub slov. upokojencev v Newburgu priredi BANKET ob 5-letnici obstoja kluba, v SND na E. 80 St. Začetek ob 6. zvečer. Igral bo Zabak trio.

12. — Pevski zbor Planina priredi koncert za 30-letnico svojega obstoja. Začetek ob 4. pop. v Slov. nar. domu na Maple Heights.

19. — Fara Marije Vnebovzete priredi Puranski festival v šolski dvorani.

19. — Pevski zbor Jadran poda v SDD na Waterloo Road svoj jesenski koncert. Začetek ob 3.30 popoldne.

23. — The Sixth Thanksgiving Tony's Polka Party v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

26. — Dramatsko društvo Lilija poda v Slov. domu na Holmes Avenue igro "Poslednji mož."

DECEMBER

3. — Moški pevski zbor Slovan poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Ave. Začetek ob 4. popoldne.

30. — Silvestrovanje v SDD na Recher Avenue v obeh dvorinah. Igrata orkestra Pecon-Trebar in Grabner.

1968

JANUAR

13. — Slov. športni klub priredi zabavo v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

27. — Slovenska pristava priredi "Pristavsko noč", zabavo s plesom, v SND na St. Clair Avenue. Začetek ob 6.30.

FEBRUAR

11. — Klub slov. upokojencev v Euclidu pripravi zabavno prireditev v SDD na Recher Avenue.

17. — Katoliški veterani Post. 1655 prirede v farni dvorani pri Sv. Vidu svoj 19. letni ples.

24. — Dramatsko društvo Lilija priredi "Nagradno maškeraado" v Slov. domu na Holmes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci".

MAREC

31. — Glasbena Matica poda v SND na St. Clair Avenue svoj pomladanski koncert. Začetek ob 3.30 popoldne.

APRIL

20. — Društvo SPB Tabor pripravi spomladansko družabno prireditev v Slov. domu na Holmes Ave. Začetek ob osmih zvečer.

MAJ

5. — Pevski zbor TRIGLAV poda svoj letni koncert v Sachsenheim dvorani na 7001 Denison Avenue.

JUNIJ

8. in 9. — DSPB Tabor v Clevelandu priredi letno spominsko proslavo vetrinjske tragedije s sv. mašo na Slovenski pristavi.

JULIJ

21. — Slov. športni klub priredi piknik na Slov. pristavi. Športni spored, ples in zabava.

NOVEMBER

3. — Glasbena Matica poda svoj jesenski koncert v SND na

St. Clair Avenue. Začetek ob 3.30 popoldne.

MIRKO ANTLOGA

6516 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio 44103
Tel.: HEnderson 1-3500

M. A. TRAVEL SERVICE

Uredimo vse potrebno ZA POTOVANJA, vse posle JAVNEGA NOTARJA, POSILJANJE PAKETOV IN DENARJA, vse IMIGRACIJSKE ZADEVE. — Travel • Notary • Translations • Immigration •

K S K J
AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA
(K. S. K. J.)

nudi ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino:
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo po \$1.00 ali \$2.00 na dan;
- članom posodi denar po 5% obresti za nakup doma.

K.S.K.J. je najstarejša slovenska podporni organizacija v Ameriki.

Premoženje \$16,300,000.00

Članov - 45,000 Certifikatov - 47,500

Veljavna zavarovalnina --- \$39,700,000.00

Solventnost - 118.99%

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME

NASLOV

MESTO

DRŽAVA CODE

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

AVSTRALSKA JEČA — V Avstraliji raste drevo baobab, ki ima izredno debelo deblu. Ta debla v sredi tekom dolgih let strohne in v njih nastanejo dupline. Baobab na sliki ima v deblu tako veliko duplino, da so jo nekoč uporabljali začasno za zasilno ječo.